

21 iulie 1987

**„Buletin informativ” întocmit de Securitatea Alba privind
aprovizionarea populației cu produse alimentare**

**Documentul justifică cu date concrete de ce nu existau
cantități suficiente de ulei și pâine.**

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 338, f. 92)

Nr. 5/1675 din 21.08. 1987

94

BULETIN INFORMATIV
=====

Aspecte
negative

Din datele pe care le deținem rezultă unele neajunsuri în aprovizionarea populației cu produse agroalimentare.

În cursul acestui trimestru stocurile de produse agroalimentare din depozite s-au epuizat, iar cele care trebuiau să sosească din noua recoltă nu au sosit. Ca urmare a acestui fapt s-au produs unele dereglări în sistemul de aprovizionare a populației. Astfel, în luna iulie din cantitatea de 248 tone ulei cât era prevăzut să se primească s-a primit numai 86 tone, iar pe luna în curs - pînă la 15 ale lunii - trebuia să se primească 123 tone de ulei și s-au primit doar 4 tone. Unitățile ce trebuia să livreze ulei sînt: Fabricile de ulei din Podari, județul Dolj, și Carei, județul Satu Mare. Acestea motivează că nu dispun de materia primă necesară.

În cursul lunii iulie, datorită unei slabe organizări a activității din partea I.C.R.A. Alba, s-a repartizat ulei numai la o parte din unitățile alimentare. Deci o parte din populație nu și-a putut ridica uleiul în luna iulie, iar pentru luna august nemaifiind ulei în stoc din nou nu primesc.

Nefiind produse s-au micșorat și cantitățile ce se distribuie populației. Se dă cîte 1/2 litri ulei de persoană, 1/2 kg. zahăr pe lună, iar făină albă numai 1/2 kg. pe trimestru.

Nereguli există și în ceea ce privește distribuirea pîinii. Deși Direcția comercială întocmește graficul zilnic de livrări, Întreprinderea de morărit și panificație nu ține seama totdeauna de acest grafic, expediind uneori mai puțină pîine decît este prevăzut.

22 noiembrie 1987

Evenimentele din 15 noiembrie 1987 de la Braşov, comentate de cetăteni ai judeţului Alba, apreciind, printre altele, „spiritul de solidaritate” al muncitorilor protestatari.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 338, f. 124)

Nr. 01733 din 22.11.1987

124

N O T A
=====

Din datele pe care le deținem rezultă preocuparea unor persoane de a afla și comenta cele petrecute la Brașov în ziua de 15 noiembrie 1987.

Cu asemenea comentarii ne-au fost semnalate următorii:

- A [REDACTED] V [REDACTED], de 59 ani, muncitor la Combinatul de produse sodice Ocna Mureș, membru al cultului baptist și decendent legionar;

- C [REDACTED] F [REDACTED], de 21 ani, din Ocna Mureș, membru al U.T.C. recent încadrat ca muncitor la o întreprindere din Cluj - Napoca, care a comentat evenimentul de la Brașov prin prizma știrilor difuzate de postul străin de radio "Europa liberă";

- M [REDACTED] G [REDACTED], controlor C.T.C. la Intreprinderea mecanică Cugir, sector special, care a colportat de asemenea, știrile audiate la postul străin de radio "Europa liberă" cu privire la cele petrecute la Brașov, față de mai mulți colegi de muncă. Dintre cei prezenți, numitul M [REDACTED] F [REDACTED], de profesie subinginer, încadrat ca lăcătuș în sectorul special, a adoptat o poziție aprobatoare, elogiind spiritul de solidaritate al celor de la Brașov, afirmând că ei (cei de față) sînt proști și rebdă. La intervenția altui muncitor care i-a combătut ideile, M [REDACTED] R [REDACTED] i-a spus să tacă și a continuat, "dacă toți ar fi proști ca el (ca cel care l-a combătut) ar fi mai rău decît este acum".

Privind pe cei în cauză se efectuează verificări și cercetări și se vor lua măsurile ce se impun.

Ne-a fost semnalat și faptul că numita B [REDACTED] M [REDACTED] - G [REDACTED], economistă la Intreprinderea de accesorii pentru mașini unelte din Blaj, membră a P.C.R. și membră în Comitetul de partid pe întreprindere, a relatat colegilor de muncă cele petrecute la Brașov, pretinzînd că cele ce le-a spus s-au întîmplat întocmai. A refuzat să spună celor de față de unde cunoscute datele respective.

17 martie 1989

**Adresa Securității din Alba, către Prim-secretarul
Comitetului Județean P.C.R., în legătură cu
insuficiența carburantului alocat
autobazei din Alba Iulia**

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 394, f. 1)

D-425

fila-1

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDETEAN ALBA
- Securitate -

STRICT SECRET
Ex.nr. 1

Nr. 003505 din 17.03.1989

*Exemplarele de la
Jaru II suprasus cu motorul
de la motorul Către,*

*Telefonul la un informator pe
tor. prin aceluși sau pe
nu a spus exact, este
s-a redus cu 20% obr. mijluri
nu di nici o explicație
să se v. încrea și
agere pe altă ori.
17.03.89*

COMITETUL JUDETEAN ALBA AL P.C.R.
- tov. prim - secretar -

Deținem date verificate din care rezultă că în ca-
drul Autobazei Alba Iulia aparținând Intreprinderii județene de
transporturi auto, există o stare de lucruri necorespunzătoare,
datorită penuriei de carburanți.

Incepînd cu 17.03.1989, cota zilnică de motorină ne-
cesară îndeplinirii sarcinilor de transport a fost diminuată cu
1000 litri (de la 2500 la 1500 litri).

Pentru a se putea încadra în acest consum, Autobaza
Alba Iulia a recurs la suspendarea activității de transport mar-
fă, cu excepția autovehiculelor ce deservește Direcția județeană
de poștă și telecomunicații.

In același scop, s-au produs unele modificări și în
transportul de călători renunțîndu-se la folosirea în continuare
a autobuzelor destinate pentru transportul elevilor, aceștia ur-
mînd să facă naveta împreună cu personalul muncitor din unități-
le socialiste.

Pe lîngă faptul că în asemenea condiții se vor pro-
duce aglomerări - capacitățile utilizate nefiind în măsură să
asigure nevoile de navetă - și prelungirea timpului afectat trans-
portului, astfel de situații pot conduce la apariția unor stări
de nemulțumire în grup și chiar la acțiuni cu caracter protesta-
tar.

SEFUL SECURITATII
Major

LUPES GHIORGHE

18 mai 1989

Informare întocmită de *Compartimentul de analiză și sinteză* din cadrul Securității Alba, transmisă către C.I.D., privind „comentarii negative și stări de spirit necorespunzătoare”

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 394, f. 21)

21
20

C ă t r e ,

MINISTERUL DE INTERNE
CENTRUL DE INFORMATICA SI DOCUMENTARE
- S.C.A.S. - Compartimentul "A" -

BUCURESTI

Comentarii negative
și stări de spirit
necorespunzătoare.

Achitarea datoriilor externe de către țara noastră a constituit și continuă să constituie subiectul unor ample comentarii în rîndul oamenilor muncii din județul Alba.

După o primă perioadă de timp, în care acestea erau caracterizate exclusiv printr-o accentuată doză de optimism și încredere în viitor, au început să apară - pe fondul persistenței unor lipsuri în aprovizionarea populației cu produse alimentare - o serie de comentarii negative, cu caracter tendențios.

Așa de exemplu, numitul M. [redacted] C. [redacted], de 28 ani, mecanic la Combinatul minier al cuprului Roșia Poieni, neîncadrat politic, afirma în prezența altor persoane faptul că deși R.S.România și-a plătit datoriile externe, nu se observă nici o îmbunătățire a calității vieții oamenilor muncii, deși toți sperau că nivelul de trai material se va îmbunătăți. Menționa de asemenea că diverse personalități politice din exterior au luat atitudine prin intermediul postului de radio "Europa liberă" față de menținerea poporului român într-o așa-zisă stare de pauperitate, dînd în acest sens exemplul unui demnitar englez.

Numiții A. [redacted] I. [redacted] A. [redacted], de 45 ani, șef secție la Muzeul Unirii din Alba Iulia, membru P.C.R., J. [redacted] N. [redacted], de 40 ani și M. [redacted] V. [redacted], de 41 ani, ambii muzeografi, membri PCR, au făcut aprecieri negative referitoare la manifestațiile și adunările populare organizate cu acest prilej în Capitală și în județe, susținînd că n-au avut alt scop decît să atragă atenția opiniei publice internaționale, dar în rest au fost inutile și s-a pierdut mult scotînd din producție un număr atît de mare de oameni.

2 octombrie 1989

„Pe aici viața devine din ce în ce mai grea...”

***Buletin informativ* întocmit de Securitatea Alba în care sunt raportate nemulțumirile cetățenilor în legătură cu lipsa alimentelor, lipsa aparaturii electrocasnice și a produselor de necesitate zilnică**

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 394, ff. 99-100)

~~100~~**BULETIN INFORMATIV**

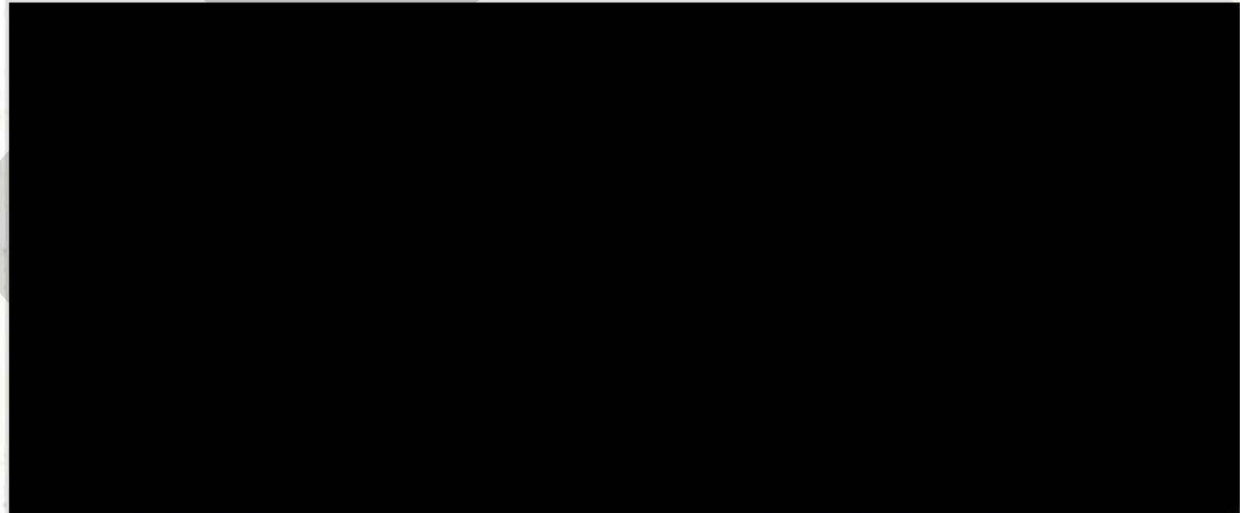
=====

In ultima perioada de timp au continuat să ne fie semnalate comentarii negative și stări de nemulțumire în rândul populației din județ, preponderent a celei din mediul urban, generate de aprovizionarea deficitară cu produse alimentare.

Se invocă, în principal, lipsa ori existența în cantități insuficiente a unor produse, cum sînt: carne, semipreparate din carne și mezeluri, brînză, lapte și derivate din lapte, unt, zahăr și ulei.

De asemenea, se reclamă lipsa îndelungată din magazine a unor aparate și agregate electrocasnice (televizoare, frigidere, congelatoare), a medicamentelor din unitățile farmaceutice și a produselor de stringentă necesitate și folosință zilnică (cremă de ras, pastă de dinți, lame de bărbierit, ș.a.).

Cu asemenea comentarii, ne-au fost semnalati numi-

Evidențiem cîteva comentarii și luări de poziție ale unora din persoanele de mai sus:

S [redacted] I [redacted], din Alba Iulia, a relatat unor ru-

de din Sighetul Marmației și Sibiu, că "... Pe aici viața devine din ce în ce mai grea... Aprovizionarea lasă mult de dorit, carnea este o raritate, iar ouăle, la fel... Nici alimentele raționalizate nu le primim decât stînd la o coadă imensă, deoarece se aduc cu țîrîita și în cantități mici... Zilele trecute am luat uleiul pe iulie - un ulei mizerabil de rapiță, cu gust oribil de pește - iar zahărul abia acum au început să-l dea pentru luna august... Nu mai e de suportat mizeria asta..."

La rîndul său, numitul B I din Cugir susține: "... In ce privește alimentația, stăm foarte prost. Numai în ziare, la radio și la televizor avem de toate, dar în realitate, pentru omul de rînd, nu se găsește nimic. Nu știu ce mai vor de la noi, au oare de gînd să ne bage mîncarea la gamelă? ... Pe lîngă toate astea, salariile sînt foarte mici..."

Referindu-se la aceleași probleme, C R, din Ocna Mureș, menționa: "... Penuria de alimente îi îngrijorează în special pe cei cu copii sau care prestează munci grele, deoarece nu se pot alimenta corespunzător... Nu știu cum este în alte părți, dar la Ocna Mureș s-au redus substanțial rațiile de zahăr și ulei, iar situația aceasta durează de cîteva luni... Pe lîngă aceste lipsuri, s-au mai adăugat și altele, nu se găsește cremă de ghetе, cremă de ras, lame și mai ales pastă de dinți, încălțăminte de piele, televizoare, frigidere și altele... In condițiile astea, ce să-ți spun? Ne ducem zilele cum putem, adică "bătrînețea fericită" care ni s-a promis cu ani în urmă..."

Comentînd de pe poziții similare aspectele legate de aprovizionarea cu produse alimentare, numitul M I din Alba Iulia adăuga în plus că "... Din farmacii lipsesc cele mai elementare substanțe ori medicamente, așa că atunci cînd merg cu rețeta, farmaciștii se uită la mine ca la un extraterestru... Asta-i situația culmilor de bunăstare și civilizație la care am ajuns...", iar C I, din Bucium, menționa următoarele: "... Fiind bolnavi, am zăcut la pat, de multe ori nemîncăși... Am avea nevoie de medicamente, dar în farmacie nu sînt... Nu am mai văzut carne și ouă de mult timp, iar zahărul și uleiul pe care-l primim, nu ne ajunge..."

Adresîndu-se unei cunoștințe din București, S

C. [redacted], din Cugir, afirma: "... Pe aici nu se găsește nimic de mâncare, cîte ceva mai există la particulari, dar foarte scump... N-am primit încă uleiul, nu avem făină, zahăr, ouă, iar de carne, nici să nu mai vorbim... Nici în timpul războiului nu era așa foamete și mizerie... Nu se găsește încălțăminte, pastă de dinți, de bărbierit, medicamente, nimic... Nu înțeleg ce se petrece și pînă cînd se vor mai tolera asemenea lucruri..."

Numita J. [redacted] E. [redacted], din Alba Iulia, laborantă la întreprinderea de produse refractare, membră P.C.R., era de părere că persistența acestor lipsuri în aprovizionarea populației cu produse alimentare și bunuri de larg consum, diminuarea continuă a nivelului de trai, ar putea conduce la declanșarea unor acțiuni și schimbări în România de genul celor petrecute în Ungaria, Polonia și Cehoslovacia.

Pe fondul nemulțumirilor personale determinate de lipsurile existente în aprovizionarea cu produse alimentare și bunuri de larg consum, unele persoane, cum sînt prof. pensionar S. [redacted] T. [redacted], de 73 ani, din Blaj și I. [redacted] B. [redacted], profesor doctor în aceeași localitate, au făcut comentarii deosebit de ostile la adresa politicii promovate de conducerea superioară de partid și de stat, precum și a unor înalte personalități.

În discuțiile purtate, aceștia și-au exprimat satisfacția față de evenimentele petrecute în Polonia și Ungaria, considerînd că orientările pro-capitaliste și revenirea la un alt sistem social s-ar impune în toate țările socialiste. Apreciau, de asemenea, că actualul sistem de la noi este falimentar, că ar fi necesară o schimbare radicală, dar că nu se poate face nimic, deoarece securitatea și armata sînt loiale partidului.

Referindu-se la condiția scriitorului în țara noastră, I. [redacted] B. [redacted] arăta că deși sînt unii, cum este cazul lui I. [redacted] B. [redacted], care ar fi dispuși să scrie despre adevărata situație din țară, nu o pot face, deoarece întreaga lor activitate publicistică se desfășoară dirijat și sub un control strict

Stări de nemulțumire generate de aprovizionarea deficitară cu produse alimentare ne-au fost semnalate și în multe colectivități de oameni ai muncii, dintre care menționăm pe cele de la Antrepriza de construcții-montaj Zlatna (circa 1.500 persoane), întreprinderea județeană de prestări servi-

... pentru populație - Secția Sîntimbru (500 persoane), Centrul județean de proiectări (190 persoane), Antrepriza de construcții hidroenergetice Sebeș - colonii (1.623 persoane), Intreprinderea de transporturi auto Alba, Intreprinderea mecanică Cugir (inclusiv personalul navetist), Direcția județeană de drumuri și poduri, întreprinderile metalurgică și de prefabricate din beton Aiud, ș.a.

Comentariile negative care se fac în cadrul acestor colectivități pe marginea aprovizionării cu produse alimentare exprimă cu regularitate și nemulțumirile generate de penalizările aplicate lună de lună pe retribuții, pentru nerealizarea indicatorilor de plan. Se apreciază unanim că este o măsură abuzivă, deoarece planul nu se realizează din cauza lipsei materiilor prime, iar din acest punct de vedere, ei nu au nici o vină.

Am fost sesizați, de asemenea, cu privire la existența unor stări de nemulțumire și în mediul rural, care au la bază tot aprovizionarea deficitară cu produse alimentare, în special cu zahăr și ulei.

În unele localități, cum sînt comunele Cetatea de Baltă și Unirea cu satele aparținătoare, nemulțumirile sînt mai accentuate întrucît nu li se asigură în cantități suficiente nici măcar pîinea.

La Cetatea de Baltă, deși există o brutărie patronată de C.P.A.D.M., aceasta nu funcționează perioade îndelungate din lipsă de drojdie.

Se întreprind în continuare măsuri pentru cunoașterea și controlarea evoluției acestor stări de nemulțumire, pentru prevenirea degenerării lor în fapte, acțiuni sau manifestații cu caracter ostil, iar asupra persoanelor semnificate frecvent cu asemenea preocupări, se inițiază măsuri specifice de influență și temperare.

18 decembrie 1989

***Notă întocmită de Securitatea Alba în care se consemnează
faptul că o persoană „face unele comentarii tendențioase”
față de evenimentele din Timișoara,
din 16 și 17 decembrie 1989***

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 394, f. 147)

N O T A

=====

Comentarii. Vă informăm că în cursul zilei de astăzi, 18.11.1989, ne-a fost semnalat faptul că numitul B [REDACTED] I [REDACTED], de 37 ani, din Aiud, medic la Dispensarul sanitar al Cooperativei "Oțelul" din localitate, membru P.C.R., face unele comentarii tendențioase pe marginea recentelor evenimente petrecute în municipiul Timișoara.

Astfel, susnumitul a afirmat în prezența altor persoane că în această localitate au avut loc manifestații de stradă, declanșate ca urmare a nemulțumirilor existente din cauza aprovizionării deficitare cu produse alimentare și bunuri de larg consum.

Menționa, de asemenea, că este surprins de izbucnirea acestor manifestații chiar în Timișoara, localitate mult mai bine aprovizionată (după părerea sa) decât județul Alba și în special orașul Aiud, precizînd apoi că ar fi bine să aibă loc și la noi astfel de acțiuni protestatate pentru a atrage atenția factorilor de conducere asupra necesității îmbunătățirii radicale a desfacerii produselor alimentare către populație.